

Masticator Space Abscess

วรินทร์ พุทธรักษ์

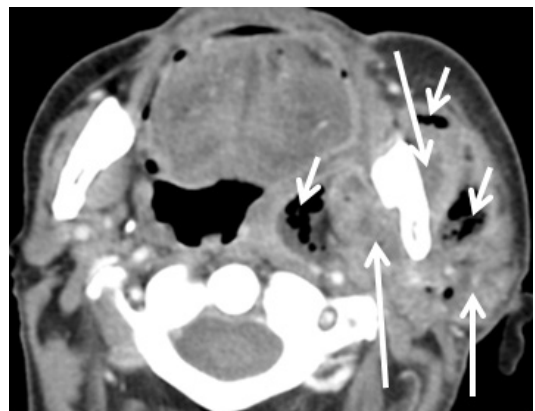
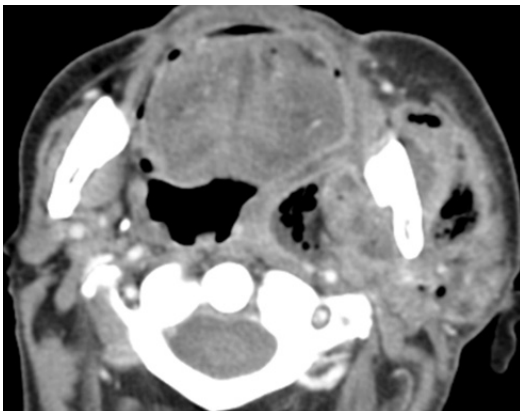
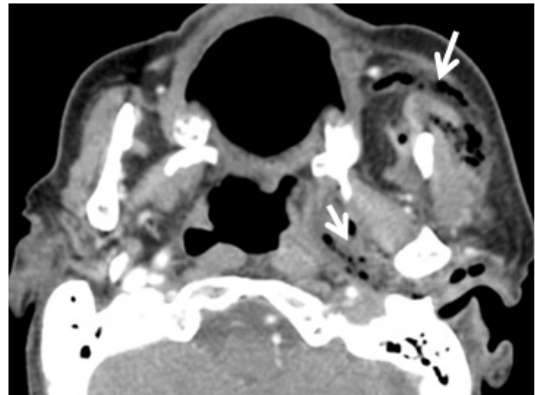
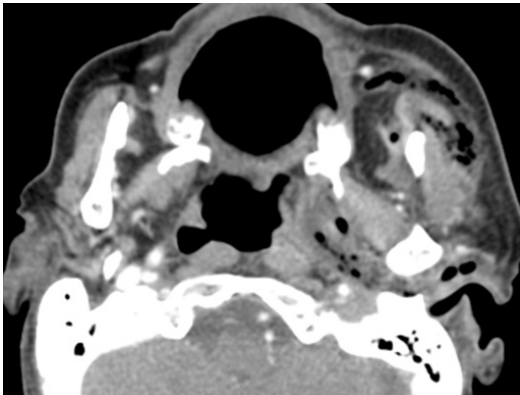
ภาควิชารังสีวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผู้ป่วยชายอายุ 85 ปี มีโรคเบาหวานและควบคุมระดับน้ำตาลไม่ดี มาด้วยอาการใบหน้าซีกซ้ายบวม อ้าปากไม่ค่อยได้ มีไข้ ได้รับการตรวจเอกซเรย์คอมพิวเตอร์บริเวณใบหน้า แสดงดังภาพด้านล่าง (ภาพหลังฉีดสารทึบรังสี) (ปกหน้า) ท่านคิดถึงภาวะใดในผู้ป่วยรายนี้

Answer

Left sided masticator space abscess

เนื่องจากพบ air bubbles (ลูกครล้น) ในส่วนของกล้ามเนื้อรอบๆ mandibular ramus ด้านซ้าย และพบ small rim enhancing lesions (ลูกศรยาว) ของ abscess formations ใน area ดังกล่าว

Masticator space abscess

Masticator space เป็น suprahyoid compartment ที่สำคัญ ซึ่งการติดเชื้ใน space นี้สามารถ extend ผ่าน fascia ไปยัง space ข้างเคียงได้ โดยภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรงได้แก่ ภาวะ mediastinitis, pericarditis และอาจถึงแก่ชีวิตได้ ดังนั้นการวินิจฉัยได้ถูกต้องและให้การรักษาที่ถูกต้องทันเวลา ก็จะทำให้ไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนดังกล่าว ซึ่งแหล่งที่มาของเชื้อมักจะมาจากฟันในช่องปาก ถึงร้อยละ 80-90 และส่วนหนึ่งของผู้ป่วยก็อาจมีโรคประจำตัว ได้แก่ เบาหวาน หรือภาวะที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง การรักษาทำได้โดยการให้ยาปฏิชีวนะขนาดยาที่สูงและตรงกับเชื้อโรคที่เป็นสาเหตุ ในรายที่เป็นมากก็ต้องทำการผ่าตัดเพื่อ drain หนองออกมาด้วย โดยเชื้อโรคที่ทำให้เกิดโรคส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่ม Streptococcus spp. นอกนั้นอาจเป็นเชื้ออื่นๆ ได้แก่ Pseudomonas spp. หรือ Burkholderia pseudomallei

การส่งตรวจเอกซเรย์คอมพิวเตอร์จะช่วยในการวินิจฉัยและบอกการกระจายของ abscess ไปยัง space ข้างเคียง หรือบอกภาวะแทรกซ้อนได้ โดยลักษณะทางเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ จะพบ soft tissue swelling มีการขุ่นของผนังของ abscess pocket หรือพบ air-bubbles ภายใน ดังแสดงในภาพผู้ป่วยรายนี้ ซึ่งผู้ป่วยรายนี้ก็ตรวจพบฟันผุในหลายตำแหน่งภายในช่องปาก

บรรณานุกรม

1. AbdelRazek AA. Computed tomography and magnetic resonance imaging of lesions at masticator space. Jpn J Radiol. doi:10.1007/s11604-014-0289-x - Pubmed citation.
2. Abdel Khalek Abdel Razek A, King A. MRI and CT of nasopharyngeal carcinoma. AJR Am J Roentgenol 2012;198 : 11-8.
3. An CH, An SY, Choi BR, et-al. Hard and soft tissue changes of osteomyelitis of the jaws on CT images. Oral Surg Oral Med Oral Pathol Oral Radiol 2012;114: 118-26.
4. Baer AH, Parmar HA, DiPietro MA, et-al. Hemangiomas and vascular malformations of the head and neck: a simplified approach. Neuroimaging Clin N Am 2011;21: 641-58.
5. Fernandes T, Lobo JC, Castro R, et-al. Anatomy and pathology of the masticator space. Insights Imaging 2013;4 : 605-16.
6. Gervasio A, D'Orta G, Mujahed I, et-al. Sonographic anatomy of the neck: The suprahyoid region. J Ultrasound 2011;14: 130-5.
7. Razek AA, Huang BY. Soft tissue tumors of the head and neck: imaging-based review of the WHO classification. Radiographics 2011;31: 1923-54.
8. Razek AA. Imaging appearance of bone tumors of the maxillofacial region. World J Radiol 2011;3: 125-34.